

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 730)

Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Adalet Komisyonları Raporları (1/870)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-16/2691

1.6.2001

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 25.4.2001 tarihinde kararlaştırılan "Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit

Başbakan

GENEL GEREKÇE

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun yürürlüğe girmesinden bu yana, uygulamada bazı sıkıntıların yaşanması, Kanunda değişiklik yapılması ihtiyacını doğurmuştur.

Bu kapsamda, ilçe belediye başkanları hakkında soruşturma izni verme yetkisi valilere bırakılarak, konunun mahallinde daha hızlı sonuçlandırılması, Kanunun düzenlenişinde yer almayan "alt kademe belediyelerinin" madde metnine dahil edilmesi, ön incelemenin memurların sadece üstü değil eşi tarafından da yapılabilmesi, hakkında ön inceleme yapılanın ifadesinin gerektiğinde alınması, ön incelemede delillerin sağlıklı toplanarak yargı safhasında zaman kaybının önlenmesi bakımından sürenin yeniden belirlenmesi gibi uygulamada karşılaşılan aksaklıkların giderilerek hukuk devleti ilkesine uygun değişikliklerin yapılması amaçlanmış ve bu yönde düzenlemeler getirilmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. - 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin (h) bendi kapsamında yer alan "ilçe belediye başkanları ve belediye meclis üyeleri" bu bentten çıkartılarak aynı maddenin (i) bendine eklenmiştir.

Bu değişiklik hakkında İçişleri Bakanı tarafından soruşturma izni verilen ilçe belediye başkanları ve belediye meclis üyeleri için valilikler yetkili kılınarak ön incelemenin ve tebligat işlemlerinin mahallinde kısa sürede sonuçlandırılmasını amaçlamıştır. Ayrıca il sınırları içerisinde valilerin 4483 sayılı Kanuna göre yetki kullanmasında yeknesaklık sağlanmıştır. Bunun dışında, her iddia için merkezden müfettiş gönderilmesinin belediye organları üzerindeki olumsuz etkisinin hafifletilmesi amaçlanmıştır.

Madde 2. — Madde ile, Anayasanın 129 uncu maddesinin son fıkrasında memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında ceza kovuşturması açılması idari mercinin iznine tâbi tutulduğundan, Cumhuriyet başsavcılığınca evrakın yetkili mercie gönderilmesi yeterli görülmüş ve bu konuda düzenleme yapılmıştır.

Diğer taraftan, her türlü ihbar ve şikâyetin uygulamaya konulması bir zorunluluk olarak görüldüğü takdirde soyut ve genel nitelik taşıyan ihbar ve şikâyetler de ön inceleme konusu olabilmektedir. Zaman kaybını önlemek ve ön inceleme prosedürünü başlatmadan ihbar ve şikâyetin mahiyetini araştırma imkânı tanımak açısından, Danıştay I. Dairesinin istişari görüşüne paralel olarak böyle bir düzenleme yoluna gidilmiştir. İhbar veya şikâyet başvurularının 1.11.1984 tarihli ve 3071 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi hükümlerine uygun olarak yapılması yönünde düzenleme yapılmıştır.

Madde 3. — 4483 sayılı Kanunda açık bir hüküm olmamakla birlikte, soruşturma izni verme yetkisini haiz idari mercilerin her şikâyet veya ihbar başvurusu üzerine konuyla ilgili bir ön inceleme yapma veya yaptırmaya zorunlu olmadıkları ve araştırma sonucu ön inceleme yapılmasına gerek görmeyebilecekleri, uygulama ve idari yargı yerleri kararlarında kabul edilmiş bulunmaktadır.

Yetkili mercinin ön inceleme onayı vermesi veya buna gerek görmemesi için de bir süre ön görülmesi, soruşturmanın geciktirilmemesi bakımından zarurî bulunmaktadır.

Öte yandan, 4483 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin ikinci fıkrası ön incelemenin "üstü konumundaki" görevliler eliyle yapılması hükmünü taşımaktadır. Ancak uygulamada özellikle il ve ilçelerde üstü konumundaki memur bulunması her zaman mümkün olamamaktadır. Eşiti konumundaki görevlilerce ön inceleme yapılması halinde ise mevcut Kanuna aykırı olduğundan dolayı idari yargı tarafından bu kararlar bozulmaktadır.

4483 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılan Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakata göre yapılan ve Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa göre hazırlık soruşturması niteliği de taşıyan soruşturmalar memurun eşiti konumundaki görevlilerce de yapılabilmekteydi.

4483 sayılı Kanuna göre; soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine karar verecek yetkili mercie vereceği karar için yaptığı inceleme sonucu oluşan kanaatini sunmaktan ibaret olan incelemesinin, hakkında ön inceleme yapılan memurun eşiti konumunda olmasında sakınca bulunmamaktadır.

Madde 4. — 4483 sayılı Kanunun 6 ncı maddesine eklenen "gerektiğinde" ibaresiyle ön inceleme yapan görevlilere yapacakları ön inceleme sırasında hakkında şikâyet ve ihbarda bulunan kişilerin ifadelerinin alınıp alınmaması hususunda takdir yetkisi tanınmaktadır.

Bu düzenleme ile, birliktelik raporları veya resmi belgelerle suç işlemediği yönünde yeterli kanaat oluşması halinde hakkında ön inceleme yapılan memurlar ve diğer kamu görevlilerinin ifadelerinin alınmasına gerek kalmayacaktır. Suç işlemediği kanaatine varıldığı halde hakkında ön inceleme yapılan memurlar ve diğer kamu görevlilerinin kanunî zorunluluk bakımından ifadelerinin alınması, hakkında ön inceleme yapılanların gereksiz yere tedirgin edilmesine neden olabileceği gibi kamu hizmetlerinde hedeflenen yararı da sağlamaktan uzaklaştıracaktır.

Yine, ön inceleme konusunu oluşturan aynı eylem ve işleme katılan onlarca memur ve diğer kamu görevlisinin ön inceleme için sınırlı olan sürede tamamına ulaşılarak ifadelerinin alınmasının zorluğu yanında, aynı eylem ve işlemi birlikte gerçekleştirenlerden bir kısmının ifadesinin alınması ile suç işlenmediği kanaatine varıldığı takdirde, diğerlerinin ifadelerinin alınmasına gerek kalmayacaktır.

Böylece, hem işlemlere sürat kazandırılacak hem de kamu görevlilerinin gereksiz yere tedirgin olmalarının ve sürtüşme içerisine çekilmelerinin önü alınacaktır.

Öte yandan, savunma hakkının ortadan kaldırılması sonucunu doğurmaması bakımından, ilgilinin ifadesi alınmaksızın soruşturma izni verilemeyeceği de belirtilmiştir.

Madde 5. — 4483 sayılı Kanunun uygulamasında ön inceleme süresi, adaletin gecikmemesi bakımından konunun bir an önce soruşturulabilmesini sağlayacak kadar kısa, ancak yeterli inceleme imkânı tanyacak kadar uzun belirlenmelidir.

4483 sayılı Kanunun 7 nci maddesinde yapılan değişiklikle bu maddede yer alan otuz günlük süre kırkbeş güne çıkartılmaktadır. Bir yıla yaklaşan uygulama sonucunda elde edilen tecrübelerden, mevcut Kanundaki otuz günlük sürenin ön inceleme ve karar işlemlerine kafi gelmediği anlaşılmıştır. İddiaların önemli bir kısmının ihale, imar, çevre, kıyı ve tabiat varlıklarının korunması konularıyla ilgili olması ve suç olup olmadığı yönünde kanaate ulaşılabilmesi için bilirkişi incelemesini zorunlu kılması ön inceleme süresinin kırkbeş güne çıkarılması zaruretini gündeme getirmiştir. Bilindiği üzere Ceza Muhakemeleri usulü Kanununun 75 inci maddesi uyarınca bilirkişilere iki aya kadar süre verilebilmektedir. Bu düzenleme, ön inceleme yapıldığı sırada tüm işlemlerin otuz gün içerisinde tamamlanmasını öngören 4483 sayılı Kanuna uygun düşmemektedir. Kaldı ki kamu görevlilerinin de karşılabildiği ekonomik yönlü ağır basan ve organize suç örgütleri ile bağlantılı suçların çok uzun bir incelemeyi gerektirdiği bilinmektedir.

Ön inceleme sırasında elde edilen sağlıklı delillerin soruşturmanın adli safhasında da kullanılacağı göz önünde bulundurulduğunda, elde edilen delillerin sağlıklı toplanmasının önemi kendiliğinden anlaşılacaktır. Belirtilen nedenlerle ön inceleme ve karar süresinin kırkbeş güne çıkartılması öngörülmektedir.

Öte yandan; şikâyet veya ihbar başvurularının evrak kaydına girmesi ile ilgili birimlere iletilmesi farklı tarihlerde gerçekleşebildiğinden, ön inceleme süresinin başlangıç tarihinin de özellikle belirlenmesi gerekmektedir.

Madde 6. — Ön incelemeye geçilmemesi ve şikâyet başvurusunun bu aşamada reddi 2577 sayılı Kanun hükümlerine göre idarî dava konusu edilebilecek bir işlem olmayıp idarî yargının müstekar içtihatları idarenin takdir yetkisini kullanmaya yargı kararıyla zorlanamayacağı yönünde olduğundan, bu durumda şikâyetçilere itiraz hakkının tanınması uygun görülmüştür.

Öte yandan itiraz dilekçesinin nereye verileceği Kanunda açıkça gösterilmediğinden, uygulamada itirazın inceleme süresinin uzamasını önlemek bakımından, itirazın kararı veren idarî mercie yapılacağı belirtilmiştir.

Madde 7. — Yürürlük maddesidir.

Madde 8. — Yürürlük maddesidir.

İçişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
İçişleri Komisyonu
Esas No. : 1/870
Karar No. : 22

14.6.2001

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İçişleri Bakanlığınca hazırlanarak 1.6.2001 tarihinde Bakanlar Kurulunca Başkanlığınıza sunulan "Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı", 7.6.2001 tarihinde Başkanlığınızcâ Komisyonumuza havale edilmiş ve Komisyonumuz 14.6.2001 tarihinde 15 inci toplantısında, İçişleri ve Adalet Bakanlıkları temsilcilerinin de katılımıyla Tasarıyı inceleyip görüşmüştür.

Bilindiği gibi devlet memurları ile diğer kamu görevlileri hakkında özel bir yargılama yöntemi öngören 4 Şubat 1329 sayılı "Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat" 2.12.1999 tarih ve 4483 sayılı "Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun"la yürürlükten kaldırılmıştır. 4483 sayılı Kanun memurların ve diğer kamu görevlilerinin yargılanması konusunda yeni bir yöntem getirmiştir. Ancak bu Kanunun uygulanması sırasında bazı sorunlarla karşılaşmış ve bu sorunların giderilmesi amacıyla Kanun yeniden gözden geçirilmiştir. Bu Tasarı, söz konusu sorunları çözmek amacıyla hazırlanmıştır.

Tasarının tümü üzerinde Komisyonumuzda yapılan görüşmeler sırasında;

- İlçe belediye başkanları ile belediye meclisi üyeleri hakkında soruşturma izni verme yetkisinin İçişleri Bakanından alınarak Valiye verilmesinin doğru olmayacağı;

- Bu tür bir değişikliğin vali ve kaymakamların siyasallaşmasına yol açacağı;

- İçişleri Bakanı tarafından soruşturma izni verilmesi uygulamasında Bakanın Teftiş Kurulunu harekete geçirdiği ve Teftiş Kurulunun sadece cezalandırma amacıyla değil eğitim amacıyla da denetim yaptığı ve bunun memur ve görevlilerin eğitiminde önemli bir katkısı olduğu ve yanlışlık yapılmasını engellediği;

- Özellikle küçük yerleşim birimlerinde herkesin birbirini çok yakından tanıdığı,

- Bu nedenle bu tür yerlerde, birbirini çok yakından tanıyan kişilerin birbirleri hakkında ön inceleme yapmasının taraflı değerlendirmelere yol açabileceği,

- İlçe belediye başkanları ile belediye meclisi üyeleri hakkında soruşturma izni verme yetkisinin İçişleri Bakanında olmasının daha doğru olacağı;

- 1913 tarihli Memur Muhakematı Kanununun bugünkü Kanundan daha iyi düzenlemeler içermekte olduğu,

- Söz konusu Kanunda mevcut olan il ve ilçe idare kurullarının işleyişinin çok daha fonksiyonel olduğu;

- Bu nedenle o kanunun geri getirilmesi gerektiği;

- Ya da memurlar hakkında özel bir yargılama yöntemine gerek olmadığı ve 4483 sayılı Kanunun tümüyle kaldırılması gerektiği,

Görüşleri dile getirilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlandıktan sonra maddelere geçilmesi hususu oya konulmuş ve kabul edilmiştir.

Tasarının maddeleriyle getirilen düzenlemeler özetle şöyledir :

1. — İlçe belediye başkanları ile belediye meclisi üyeleri hakkında soruşturma izni verme yetkisi İçişleri Bakanından alınarak valilere bırakılmış; alt kademe belediyeleri de Kanun kapsamına alınmış ve alt kademe belediye başkanları ile belediye meclisi üyeleri hakkında soruşturma yetkisi valilere verilmiştir.

2. — Ön incelemenin sadece hakkında soruşturma yapılan kişinin üstü tarafından değil eşiti tarafından da yapılabilmesine imkân tanınmıştır.

3. — Şikâyet ya da ihbarların askıya alınmaması ya da çok geç değerlendirilmemesi için bu şikâyet ya da ihbarların 30 gün içinde sonuçlandırılması sağlanmaya çalışılmış; 30 günlük süre içinde ön inceleme yapıp yapılmamasına karar vermek için bir araştırma yapılması öngörülmüştür. Bu araştırmanın sonucuna göre yetkili makam 30 gün içinde ön inceleme başlatılıp başlatılmamasına karar verecektir.

4. — Asılsız ihbar ve şikâyetlerin önüne geçmek için ihbar ve şikâyet dilekçelerinde, 3071 sayılı Kanunda aranmakta olan koşulların aranması esası getirilmiştir.

5. — Mevcut uygulamada hakkında ön inceleme yapılan kişilerin ifadesine başvurulmaktadır. Yapılan değişiklikle, hakkında soruşturma izni verilecek olan kişinin ifadesine başvurulması, hakkında soruşturma izni verilmeyecek olan kişinin ifadesinin alınmaması sağlanmaya çalışılmaktadır.

6. — Ön inceleme süresi 30 günden 45 güne çıkarılmaktadır.

7. — İtiraz yöntemi yeniden düzenlenmektedir.

Tasarının söz konusu düzenlemeleri içeren 6 maddesi ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 7 ve 8 inci maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Adalet Komisyonuna sunulmak üzere arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
Mehmet Pak	Musa Öztürk	Hasan Fehmi Konyalı
İstanbul	Adana	Ordu
Kâtip	Üye	Üye
Hasan Hüseyin Balak	Hasari Güler	Halil İbrahim Özsoy
Tokat	Adıyaman	Afyon
Üye	Üye	Üye
Eyüp Sanay	Kemal Çelik	Tamer Kanber
Ankara	Antalya	Balıkesir
(Karşıyım)		
Üye	Üye	Üye
Hüsamettin Korkutata	Mustafa Zorlu	Yalçın Kaya
Bingöl	Isparta	İçel
(İmzada bulunamadı)		
Üye	Üye	Üye
Abdulkadir Aksu	Ali Oğuz	Kemal Vatan
İstanbul	İstanbul	İzmir
(İmzada bulunamadı)	(Karşıyım)	
Üye	Üye	Üye
Rifat Serdaroğlu	Ali Sezal	M. Cihan Yazar
İzmir	Kahramanmaraş	Manisa
	(Muhallifim)	
	Üye	
	Zeki Eker	
	Muş	

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
MEMURLAR VE DİĞER KAMU GÖREVLİLERİNİN YARGILANMASI HAKKINDA
KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. - Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. - Tasarının 5 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. - Tasarının 6 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. - Tasarının 7 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. - Tasarının 8 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

22.6.2001

Esas No. : 1/870

Karar No. : 19

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca 7.6.2001 tarihinde tali komisyon olarak İçişleri Komisyonuna ve esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilmiş olan "Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 20.6.2001 tarihli 37 nci toplantısında, İçişleri Bakanı Sayın Rüşdî Kâzım Yücelen ile Adalet ve İçişleri Bakanlıkları temsilcilerinin katılmalarıyla, İçişleri Komisyonunun Raporu da dikkate alınarak incelenip görüşülmüş, gerekçesi uygun görülerek maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 1 inci maddesiyle Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin (h) ve (i) bentlerinin değiştirilmesi öngörülmektedir.

Söz konusu Kanunun (d) bendi, "Başbakanlık ve Bakanlıkların merkez ve bağlı veya ilgili kuruluşlarında görev yapan diğer memur ve kamu görevlileri hakkında o kuruluşun en üst idarî amiri"nin soruşturma izni vermeye yetkili olduğu hükümlü amirdir. Ancak, uygulamada Bölge İdare Mahkemeleri bu hükümü değişik yorumlamakta, en üst idarî amirden kastedilen bakan olduğu şeklinde yorumlayarak Kanunun sistematigine aykırı kararlar vermektedir. Bölge İdare Mahkemelerinin verdiği bu kararların kesin olması nedeniyle temyizi mümkün olmadığından, uygulamadaki farklılıkları düzeltmek, bu nedenle Kanunun 3 üncü maddesinin (d) bendinin Başbakanlık ve Bakanlıkların merkez ve bağlı veya ilgili kuruluşlarında görev yapan diğer memur ve kamu görevlileri hakkında merkez teşkilâtında müsteşarın, bağlı veya ilgili kuruluşlarda o kuruluşun en üst idarî amirinin soruşturma izni vermeye yetkili olacağını belirterek konuya açıklık kazandırmak amacıyla yeniden düzenlenmesi,

Birlikler, mahallî idarelerin kendilerine kanunlarla verilen mecburî veya isteğe bağlı görevlerin bir veya birkaçını ortaklaşa kurup, yönetmek için kendi aralarında ya da diğer mahallî idarelerle kurdukları ortak idarelerdir. Mevzuatımızda birliklere ilişkin hükümler Anayasada, Köy Kanununda, İl İdaresi Kanununda ve Büyükşehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanunda yer almış olmasına rağmen bu Kanunda birliklere değinilmemiş olması bir eksiklik olarak görüldüğünden maddeye (j) bendinden sonra gelmek üzere yeni bir (k) bendi eklenmesi,

Uygun görülmiş, yapılan bu ilavelere paralel olarak, çerçeve madde bu doğrultuda yeniden düzenlenmiştir.

Tasarının çerçeve 3 üncü maddesiyle, Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının değiştirilmesi öngörülmektedir. Fıkra da yer alan "otuz günlük" sürenin, özellikle hakediş ödemeleri ya da imar planı yapımı ve uygulamaları gibi teknik incelemeleri gerektiren ihbar veya şikâyetler ile birden fazla ve girift incelemeleri gerektiren konularda, karar vermeye yetkili merciiin, araştırma yaptırarak ön inceleme başlatabilmesi için çok yetersiz olduğu düşünülerek bu süre "almış güne" çıkarılmıştır.

Tasarının çerçeve 4 üncü maddesiyle Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 6 ncı maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında değişiklik yapılması öngörülmektedir. Maddede yer alan "ilgilinin ifadesinin alınmasının zorunlu olduğuna ilişkin" ifadenin düzenleme yeri itibarıyla maddenin birinci fıkrasında ikinci cümle olarak yer almasının daha uygun olacağı düşünülerek çerçeve madde yeniden düzenlenmiştir.

Tasarının diğer maddeleri, Bakanlar Kurulundan gelen şekli ile aynen kabul edilmiştir.

Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun yürürlüğe girmesinden bu yana uygulamada yaşanan sıkıntıların giderilmesini ve hukuk devleti ilkesine uygun değişikliklerin yapılmasını amaçlayan Tasarının, bir an önce kanunlaşmasını uygun gören Komisyonumuz, İtüzüğün 52 nci maddesi gereğince Genel Kurulda öncelikle görüşülmesine karar vermiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Emin Karaa</i>	<i>İ. Sihan Özkan</i>	<i>Salih Erbeyin</i>
Kütahya	İstanbul	Denizli
Kâtip	Üye	Üye
<i>Yekta Açıkgöz</i>	<i>Müjdat Kayayerli</i>	<i>Ramazan Toprak</i>
Samsun	Afyon	Aksaray
		(Kısmî muhalifim)
Üye	Üye	Üye
Mustafa Kemal Aykurt	Mehmet Gözlükaya	<i>Fahrettin Kukaracı</i>
Denizli	Denizli	Erzurum
(İmzada bulunamadı)	(İmzada bulunamadı)	(1. ve 3. maddeye muhalifim)
Üye	Üye	Üye
<i>Hakkı Oğuz Aykut</i>	<i>Ali Günay</i>	<i>Erol Al</i>
Hatay	Hatay	İstanbul

Üye <i>İsmail Aydınlı</i> İstanbul	Üye Mehmet Gül İstanbul (Toplantıya katılmadı)	Üye A. Nazlı Hıccak İstanbul (Toplantıya katılmadı)
Üye <i>Mehmet Pak</i> İstanbul	Üye <i>Mehmet Ali Şahin</i> İstanbul (Tasarının 1 ve 2 nci (maddelerine muhalifim)	Üye Hayri Diri İzmir (Toplantıya katılmadı)
Üye <i>İşlay Saygın</i> İzmir	Üye <i>Edip Özbaş</i> Kahramanmaraş	Üye Sevgi Esen Kayseri (İmzada bulunamadı)
Üye Cemal Özbilen Kırklareli (Toplantıya katılmadı)	Üye Erdoğan Sezgin Samsun (Toplantıya katılmadı)	Üye <i>Orhan Bıçakçioğlu</i> Trabzon
	Üye Fethullah Erbaş Van (Toplantıya katılmadı)	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

MEMURLAR VE DİĞER KAMU GÖREVLİLERİNİN YARGILANMASI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - 2.12.1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin (h) ve (i) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“h) Büyükşehir belediye başkanları, il belediye başkanları, büyükşehir ve il belediye meclisi üyeleri ile il genel meclisi üyeleri hakkında İçişleri Bakanı,

i) İlçelerdeki belde belediye başkanları ve belde belediye meclisi üyeleri hakkında kaymakam; ilçe, alt kademe ve merkez ilçelerdeki belde belediye başkanları ile ilçe, alt kademe ve merkez ilçelerdeki belde belediye meclisi üyeleri hakkında buldukları ilin valisi,”

MADDE 2. - 4483 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Cumhuriyet başsavcılarını” ibaresi “Cumhuriyet baş-

ADALET KOMİSYONUNUN

KABUL ETTİĞİ METİN

MEMURLAR VE DİĞER KAMU GÖREVLİLERİNİN YARGILANMASI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - 2.12.1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin (d), (h) ve (i) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye (j) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (k) bendi eklenmiştir.

“d) Başbakanlık ve Bakanlıkların merkez ve bağlı veya ilgili kuruluşlarında görev yapan diğer memur ve kamu görevlileri hakkında merkez teşkilâtında müsteşar, bağlı veya ilgili kuruluşlarda o kuruluşun en üst amiri,”

“h) Büyükşehir belediye başkanları, il belediye başkanları, büyükşehir ve il belediye meclisi üyeleri ile il genel meclisi üyeleri hakkında İçişleri Bakanı,”

“i) İlçelerdeki belde belediye başkanları ve belde belediye meclisi üyeleri hakkında kaymakam; ilçe, alt kademe ve merkez ilçelerdeki belde belediye başkanları ile ilçe, alt kademe ve merkez ilçelerdeki belde belediye meclisi üyeleri hakkında buldukları ilin valisi,”

“k) Mahalli idare birliklerinin, başkanı, meclis üyeleri, encümen üyeleri, memur ve diğer kamu görevlileri hakkında;

1. - İlçe düzeyinde örgütlenenlerden başkanı kaymakam olanlar hakkında vali, diğerleri hakkında kaymakam,

2. - İl düzeyinde örgütlenen ve başkanı vali olanlar hakkında İçişleri Bakanı, diğerleri hakkında vali,

3. - Birden çok ili kapsayacak şekilde örgütlenenler hakkında İçişleri Bakanı,”

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

savcılıkları”, “göndererek soruşturma izni isterler.” ibaresi “gönderirler.” olarak ve aynı maddenin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“1.11.1984 tarihli ve 3071 sayılı Kanunun 4 üncü maddesindeki yazılı şartları taşımayan ve yapılan araştırma sonucunda daha önce sonuçlandırılmış konular ile yukarıdaki fıkraya aykırı bulunan ihbar ve şikâyetler, Cumhuriyet başsavcılıkları ve izin vermeye yetkili merciler tarafından işleme konulmaz ve bu durum ihbar ve şikâyette bulunana bildirilir. Ayrıca, bu durumun ön incelemenin herhangi bir aşamasında tespit edilmesi halinde, ön inceleme raporu düzenlenmeksizin konu sonuçlandırılır.”

MADDE 3. - 4483 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve ikinci fıkrasında yer alan “hakkında inceleme yapılanın üstü” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya eşiti” ibaresi eklenmiştir.

“İzin vermeye yetkili mercii, bu Kanun kapsamına giren bir suç işlendiğini bizzat veya 4 üncü maddede yazılı şekilde öğrendiğinde, en geç otuz gün içinde, doğrudan veya yaptıracağı araştırma sonucu gerekli görürse, bir ön inceleme başlatır. Ancak, sahibinin adı, soyadı ve imzası ile iş veya ikametgâh adresinin gerçeği yansıtmadığı tespit edilen dilekçeler üzerine ön inceleme yapılamaz.”

MADDE 4.- 4483 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisinin” ibaresinden sonra gelmek üzere “gerektiğinde” ibaresi ile ikinci fıkrasının birinci cümlesinden sonra gelmek üzere “Ancak, soruşturma izni verilmesine ilişkin kararlarda ilgilinin ifadesinin alınması zorunludur.” cümlesi eklenmiştir.

MADDE 3. - 4483 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve ikinci fıkrasında yer alan “hakkında inceleme yapılanın üstü” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya eşiti” ibaresi eklenmiştir.

“İzin vermeye yetkili mercii, bu Kanun kapsamına giren bir suç işlendiğini bizzat veya 4 üncü maddede yazılı şekilde öğrendiğinde, en geç altmış gün içinde, doğrudan veya yaptıracağı araştırma sonucu gerekli görürse, bir ön inceleme başlatır. Ancak, sahibinin adı, soyadı ve imzası ile iş veya ikametgâh adresinin gerçeği yansıtmadığı tespit edilen dilekçeler üzerine ön inceleme yapılamaz.”

MADDE 4. - 4483 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisinin” ibaresinden sonra gelmek üzere “gerektiğinde” ibaresi ile bu cümleden sonra gelmek üzere “Ancak, soruşturma izni verilmesine ilişkin kararlarda ilgilinin ifadesinin alınması zorunludur.” cümlesi eklenmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 5. - 4483 sayılı Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasındaki "otuz gün" ibaresi "kırkbeş gün" olarak değiştirilmiş ve maddeye birinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra ikinci fıkra olarak eklenmiş ve ikinci fıkra üçüncü fıkra olarak teselsül ettirilmiştir.

"Ön inceleme stresi, yetkili mercinin ön inceleme yazılı emri veya onayı tarihinden başlar."

MADDE 6. - 4483 sayılı Kanununun 9 uncu maddesinin başlığı "Yetkili mercinin kararları üzerine yapılacak işlemler" olarak, birinci ve ikinci fıkraları ise aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Yetkili merci, verdiği ön incelemeye geçilmemesi kararını şikâyetçiye, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararını ise Cumhuriyet başsavcılığına, hakkında ön inceleme yapan memur veya diğer kamu görevlisine ve şikâyetçiye bildirir.

Memur veya diğer kamu görevlisi hakkında soruşturma izni verilmesine ilişkin karara, Cumhuriyet başsavcılığı veya şikâyetçi ise soruşturma izni verilmemesine veya ön incelemeye geçilmemesine ilişkin karara karşı, kararın kendisine tebliğinden itibaren on gün içerisinde kararı veren yetkili mercie itiraz edebilir. İtiraz vukuunda yetkili merci, kararı, itirazı ve dosyayı ilgili idari yargı merciine gönderir."

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 5. - Tasarının 5 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. - Tasarının 6 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 7. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 7. — Tasarının 7 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Tasarının 8 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir

Bülent Ecevit

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

D. Bahçeli

Devlet Bakanı V.

Prof. Dr. N. Çağan

Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. S. Gürel

Devlet Bakanı

M. Yılmaz

Devlet Bakanı

H. Gemici

Devlet Bakanı

F. Ünlü

Adalet Bakanı

Prof. Dr. H. S. Türk

Dışişleri Bakanı

İ. Cem

Bayındırlık ve İskân Bakanı

K. Aydın

Tarım ve Köyşleri Bakanı

Prof. Dr. H. Y. Gökalp

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. C. Ersümer

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

H. H. Özkan

Devlet Bakanı

Prof. Dr. T. Toskay

Devlet Bakanı

F. Bal

Devlet Bakanı

Prof. Dr. R. Mirzaoğlu

Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. Üşenmez

Devlet Bakanı

Prof. Dr. A. Çay

Millî Savunma Bakanı

S. Çakmakoğlu

Maliye Bakanı

S. Oral

Sağlık Bakanı

Doç. Dr. O. Durmuş

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

Y. Okuyan

Kültür Bakanı

M. İ. Talay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. Yılmaz

Devlet Bakanı

M. Keçeciler

Devlet Bakanı

Y. Yalova

Devlet Bakanı

R. K. Yücelen

Devlet Bakanı

E. S. Gaydalı

Devlet Bakanı

R. Önal

İçişleri Bakanı

S. Tantan

Millî Eğitim Bakanı

M. Bostancıoğlu

Ulaştırma Bakanı

Prof. Dr. E. Öksüz

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. K. Tanrıku

Turizm Bakanı

E. Mumcu

Orman Bakanı

Prof. Dr. N. Çağan

Çevre Bakanı

F. AYTEKİN